

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/117/2013
Identifikačné číslo spisu:	3712204164
Dátum vydania rozhodnutia:	28.07.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:3712204164.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ T. F. a 2/ V. F., oboch bývajúcich v C. zastúpených JUDr. Michaelou Macalákovou, advokátkou so sídlom v Žiline, J. Milca č. 11, proti žalovanému O. W., bývajúcemu v A., o obnovu konania, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 8 C 43/2012, o dovolaní žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 23. novembra 2012, sp. zn. 4 Co 298/2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 23. novembra 2012, sp. zn. 4 Co 298/2012 a uznesenie Okresného súdu Považská Bystrica z 31. mája 2012, č. k. 8 C 43/2012-18 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Považská Bystrica na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Považská Bystrica uznesením z 31. mája 2012, č. k. 8 C 43/2012-18 zamietol návrh na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 4 C 484/1999 a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že § 228 ods. 1 písm. a/ a b/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), ktoré ako dôvody obnovy konania uvádzali žalobcovia, predpokladá, že účastník dôkazy v pôvodnom konaní nemohol použiť bez svojej viny, a teda bez jeho viny pre objektívne prekážky neboli použité. Podľa jeho názoru v danej veci dôkazy, na ktoré sa žalobcovia odvolávajú, už v čase rozhodovania o veci, ohľadom ktorej sa domáhajú obnovy konania existovali, žalobcovia mali možnosť sa s nimi oboznámiť a mohli ich použiť už v pôvodnom konaní. Na základe uvedeného skutkového a právneho záveru potom okresný súd posudzoval dodržanie subjektívnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania v zmysle § 230 O.s.p., teda či návrh, podaný na Okresnom súde Považská Bystrica 5. apríla 2012, bol podaný včas. Dospel pritom k záveru, že návrh bol podaný oneskorene, pretože táto lehota nezačala plynúť žalobcom od okamihu oznámenia skutočností, na ktoré sa ako dôvody obnovy konania odvolávajú, uvedené v liste Správy katastra Považská Bystrica z 28. marca 2012 (ďalej len „list správy katastra“), ale začala plynúť minimálne už v roku 2004, kedy rozhodnutie, týkajúce sa registra obnovennej evidencie pozemkov, č. 4/B04, vydané Obvodným pozemkovým úradom v Považskej Bystrici (ďalej len „rozhodnutie“), nadobudlo právoplatnosť, čo je ešte pred právoplatným skončením konania vo veci, ktorej obnovy

konania sa domáhajú, teda 11. marcom 2009. Podľa jeho názoru sa totiž žalobcovia o skutočnostiach uvádzaných v liste správy katastra mohli dozvedieť už z predmetného rozhodnutia a tiež skôr z výpisu z registra obnovenej evidencie pozemkov, ku ktorému mohli podať námietky a z návrhu registra, ktorý bol k dispozícii k verejnému nahliadnutiu na obecnom úrade obce, kde bývajú a o tomto registri museli byť upovedomení vyhláškou na miestnej vývesnej tabuli a tiež prostredníctvom miestneho rozhlasu a regionálnej tlače. Súd prvého stupňa zároveň uviedol, že je toho názoru, že spracovaný register rozhodne bol známy aj znalcom, ktorí vo veci boli ustanovení a je reálne predpokladať, že naň prišli, resp. ak aj zistili, iný stav, než bol zistený pri spracovávaní registra obnovenej evidencie pozemkov, tento považovali za správny a zodpovedajúci skutočnosti. Z týchto dôvodov okresný súd návrh na obnovu konania zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému žalovanému nepriznal náhradu trov konania, pretože mu žiadne nevznikli.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie žalobcov uznesením z 23. novembra 2012, sp. zn. 4 Co 298/2012 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvého stupňa v súvislosti s posudzovaním dôvodnosti návrhu na obnovu konania vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a podľa § 219 ods. 2 O.s.p. na ne v celom rozsahu poukázal. Za potrebné považoval zopakovať, že všetky skutočnosti, uvádzané žalobcami v návrhu na obnovu konania existovali už v čase rozhodovania súdu vo veci, ktorej obnovy konania sa žalobcovia domáhajú, boli žalobcom známe už v tomto pôvodnom konaní (výpis z registra obnovenej evidencie pozemkov, návrh registra, rozhodnutie), pričom minimálne v roku 2004 mali preukázateľne možnosť sa s týmito dôkazmi oboznámiť a použiť ich v konaní, ktorého obnovy sa domáhajú. Ďalej odvolací súd uviedol, že aj podľa jeho názoru žalobcovia vo svojom návrhu neuviedli žiadne nové skutočnosti, rozhodnutia, alebo dôkazy, ktoré by neboli súdu v pôvodnom konaní známe, a ktoré bez svojej viny nemohli použiť v pôvodnom konaní v zmysle § 228 ods. 1 písm. a/ O.s.p. Taktiež nezistil, že by v pôvodnom konaní nastala situácia, kedy by existovala objektívna prekážka k použitiu alebo vykonaniu nejakého dôkazu, ktorá by medzichasom zanikla, a preto nie je daný dôvod pre povolenie obnovy konania ani podľa § 228 ods. 1 písm. b/ O.s.p. Zároveň tiež poukázal na to, že spracovaný register bol známy aj znalcom, ktorí boli ustanovení v pôvodnom konaní, pričom ak aj znalci dospeli k iným záverom týkajúcim sa spornej parcely, než boli zistené pri spracovávaní registra obnovenej evidencie pozemkov, tieto považovali po znaleckom dokazovaní za správne a zodpovedajúce reálnemu stavu. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému žalovanému náhradu týchto trov nepriznal, nakoľko žalovaný nepodal návrh na ich priznanie.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podali dovolanie žalobcovia z dôvodu, že im bola postupom súdov odňatá možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že súdy rozhodli bez nariadenia pojednávania, v dôsledku čoho sa nemohli priamo pred súdom vyjadriť ku skutkovému stavu veci. Podľa ich názoru v danej veci išlo o zamietnutie návrhu na obnovu konania pre nedostatok formálnych podmienok, procesnoprávných väd, ale z dôvodu, že skutočnosti, resp. dôkazy, ktoré uvádzajú ako dôvod obnovy konania v zmysle § 228 ods. 1 písm. a/ a b/ O.s.p. existovali už v čase rozhodovania súdov v pôvodnom konaní a boli im známe už v tomto pôvodnom konaní, ktorého obnovy konania sa domáhajú, a teda neboli preukázané dôvody obnovy konania podľa § 228 ods. 1 O.s.p. Namietali tiež nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhli uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, alebo uznesenie súdu prvého stupňa zmeniť tak, že obnovu konania povolí.

Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal

najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovolací súd je podľa ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. viazaný rozsahom dovolania i uplatnenými dovolacími dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež inými vadami len vtedy, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadli žalobcovia dovoláním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Dovolanie žalobcov preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.

Zákonné ustanovenie § 237 O.s.p. pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Žalobcovia procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a) až e) a g/ O.s.p. netvrdili a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť ich dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolatelia namietajú, že im bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je taký nesprávny, procesné ustanovenia porušujúci postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a v konaní uplatňovať (realizovať) procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. Žalobcovia odňatie možnosti konať pred súdom videli v tom, že súdy rozhodli vo veci bez nariadenia pojednávania.

Podľa Občianskeho súdneho poriadku platného a účinného v čase rozhodovania súdov nižších stupňov, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, nariadi súd na prejednanie veci samej

pojednávania, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, prítomnosť ktorých je potrebná (§ 115 ods. 1 O.s.p.). Návrh na obnovu konania súd uznesením buď zamietne alebo obnovu konania povolí (§ 234 ods. 1 O.s.p.). Ak súd zamietne návrh na obnovu konania preto, že nie je prípustný alebo preto, že ho podal niekto, kto naň nebol oprávnený, alebo preto, že je zrejme oneskorený, nemusí nariadovať pojednávanie (§ 234 ods. 2 O.s.p.).

Z vyššie citovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku možno vyvodiť, že o návrhu na obnovu konania rozhoduje súd po nariadení pojednávania, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť potrebuje na riadne objasnenie veci. Prípady, v ktorých môže súd rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania, taxatívne ustanovuje § 234 ods. 2 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia môže ísť o prípad, keď zákon výslovne ustanovuje, že návrh je neprípustný (§ 229 O.s.p.), podal ho niekto, kto naň nebol oprávnený (nebol účastníkom konania, pretože len účastník môže napadnúť právoplatný rozsudok podľa § 228 ods. 1 O.s.p. návrhom na obnovu konania), alebo ak je návrh na obnovu konania zrejme oneskorený (§ 230 O.s.p.). Ak sa však návrh na obnovu konania opiera o dôvod uvedený v § 228 ods. 1 O.s.p., ale tvrdený dôvod nebol podľa názoru súdov preukázaný, pretože skutočnosti alebo dôkazy existovali už čase rozhodovania v pôvodnom konaní a tieto účastníci mohli použiť už v tomto pôvodnom konaní, resp. sa mohli v pôvodnom konaní vykonať, pretože museli mať podľa názoru súdov o nich účastníci vedomosť a nedozvedeli sa o nich až po právoplatnom skončení konania, nešlo o prípad možnosti súdu zamietnuť návrh na obnovu konania bez nariadenia pojednávania v zmysle ustanovenia § 234 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 230 O.s.p., ale o prípad vecného prejednania návrhu a súd mohol o návrhu na obnovu konania rozhodnúť iba po jeho prejednaní na ústnom pojednávaní. V danej veci súdy mohli posudzovať včasnosť podania návrhu na obnovu konania len v spojení s posúdením, či sú dané dôvody obnovy konania v zmysle § 228 ods. 1 písm. a/ a b/ O.s.p. Žalobcovia totiž tvrdili, že o skutočnostiach a dôkazoch sa dozvedeli až z listu správy katastra, zatiaľ čo súdy boli toho názoru, že dôvody obnovy konania v zmysle § 228 ods. 1 písm. a/ a b/ nie sú dané, pretože tieto skutočnosti existovali už v pôvodnom konaní a žalobcovia o nich museli vedieť a mali tak možnosť ich použiť. Vo svojich rozhodnutiach uviedli, že žalobcom bol doručený výpis z registra obnovenej evidencie pozemkov, ku ktorému mohli podať námietky (bez vysporiadania sa súdov so závermi, kedy im bol výpis doručený a či v ňom boli uvedené namietané skutočnosti), že sa o preukazovaných skutočnostiach mohli dozvedieť z návrhu registra, ktorý bol k dispozícii k verejnému nahliadnutiu na obecnom úrade obce, kde bývajú a o tomto registri museli byť upovedomení vyhláškou na miestnej vývesnej tabuli a tiež prostredníctvom miestneho rozhlasu a regionálnej tlače (bez vysporiadania sa súdov so skutočnosťou, či bol žalobcom skutočne návrh registra známy, či obsahoval namietané skutočnosti a bez vysporiadania sa so skutočnosťou, že išlo len o návrh registra, a či konečný register po rozhodnutí o podaných námietkach účastníkov mal rovnaké znenie ako návrh) a že sa o preukazovaných skutočnostiach mohli dozvedieť aj z rozhodnutia (taktiež bez vysporiadania sa súdov so skutočnosťou, či a kedy sa žalobcom rozhodnutie stalo skutočne známym a či jeho obsahom boli aj namietané skutočnosti a pod.). Súdy zároveň uviedli, že spracovaný register rozhodne bol známy aj znalcom, ktorí vo veci boli ustanovení a je reálne predpokladať, že naň prišli, resp. ak aj zistili, iný stav, než bol zistený pri spracovávaní registra obnovenej evidencie pozemkov, tento považovali za správny a zodpovedajúci skutočnosti, resp. reálnemu stavu (bez vysporiadania sa, čo bolo predmetom znaleckého dokazovania a uvedenia skutočností, z ktorých je zjavné, že znalci skutočne vychádzali pri vypracovaní a podaní znaleckého posudku aj z predmetného rozhodnutia).

Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvého stupňa tak návrh na obnovu konania zamietol v konečnom dôsledku predovšetkým pre nedostatok zákonných dôvodov pre obnovu konania (§ 228 ods. 1 O.s.p.), v spojení s ktorým záverom potom posudzoval včasnosť podania návrhu na obnovu konania.

Pojednávanie však nenariadil, účastníkov nepredvolal, pričom odvolací súd k tejto vade neprihliadol a uznesenie súdu prvého stupňa bez ďalšieho potvrdil.

So zreteľom na uvedený nesprávny postup súdov nižších stupňov dospel dovolací súd k záveru, že v konaní došlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorá zakladá nielen prípustnosť

dovolania podľa uvedeného ustanovenia, ale tiež jeho opodstatnenosť.

Vzhľadom na výskyt procesnej vady konania, uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p., zrušil dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.). So zreteľom na zrušenie týchto uznesení (z procesného dôvodu), nemohol dovolací súd pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti námietky dovolateľov, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c) O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.